

Farligt u-sving

Bragt i Berlingske, 30. september 2014

Af Lykke Friis, ph.d. og prorektor, Københavns Universitet

I sidste uge gennemførte regeringen et u-sving med hvinende dæk hen over midterrabbatten. I årevis har skiftende uddannelsesministre tryglet universiteterne om at optage flere studerende. Nu skal det pludselig gå den anden vej – og ikke i mormortempo. Berlingskes leder takserer ikke denne manøvre lige så hårdt, men synger immervæk med på den gamle revyvis: »Hen til kommoden, og tilbavs igen«.

På universiteterne har u-svinget givet anledning til forbløffelsen. De har nemlig for længst meddelt Sofie Carsten Nielsen, at optagets himmelflugt skulle stoppes. Allerede i marts måned indgik rektorerne en musketered om at skrue ned på optaget – vel at mærke på en sådan måde, at det kunne ske i tæt dialog med fagfolk og aftagere. Ministeren var da også særdeles positiv: »Jeg er glad for, at der er et samlet forslag og synes, at universiteterne spiller konstruktivt med i regeringens arbejde for at sikre, at alle studerende får gode muligheder på arbejdsmarkedet.«

I sidste uge var det så sket med de ministerielle roser. Ministeren var nu nødt til selv at »tage ansvar for de unges fremtid« og udstak en detailstyret statslig model, hvor der på baggrund af én variabel, dimittendledigheden, skal skæres 4.000 studiepladser inden 2017. Rent bortset fra, at modellen hverken åbner for dialog med universiteterne eller aftagerne, er den karakteriseret ved tre store problemer.

For det første risikerer modellen at sætte universiteterne i en skruestik. Modellen er nemlig så sindrigt skruet sammen, at regeringen dimensionerer på kandidatniveau, men undlader at tage højde for, at de bachelorstuderende, der allerede er startet, har et retskrav på at komme ind på en kandidatuddannelse. Alene på Københavns Universitet vil der ikke være plads til næsten 600 retskravsbachelorer fra årgang 2013 inden for det loft, vi har fået udstukket. Og spørgsmålet er, hvem der skal betale for de »overskydende« studerende.

I værste fald smides regningen i forelæsningslokalerne, da pengene kun kan komme fra de øvrige studerende. Ganske vist har ministeren sagt til pressen, at der skulle være penge nok til alle retskravsbachelorer.

Men samtidig har hun meddelt universiteterne, at hun vil bede Folketinget om at ændre loven, så universiteterne kun kan få penge for at uddanne studerende inden for loftet.

For det andet vil Danmark med modellen blive et mere lukket land for internationale talenter. Da kandidatuddannelsesloftet mange steder er sat så lavt, at der ikke engang er plads til de danske bachelorer, vil det blive svært at optage studerende udefra – til skade for det danske videnssamfund.

Endelig risikerer modellen at kvæle en række fag som tysk og østasiatiske sprog. Hvis man kun kan lukke ti kandidatstuderende ind på f.eks. tysk om året, siger det vist sig selv, at der ikke er meget studiemiljø tilbage – for slet ikke at tale om økonomi til at holde uddannelserne i live.

Set i det lys kan man kun håbe, at Folketinget ikke vil hive lige så febrilsk i rattet.